

LLIBRES DE CIÈNCIA

HISTÒRIA DE LA MEDICINA CATALANA SOTA EL FRANQUISME

Jacint Raventós, Anna García i Carme Piqué

Ed. Hacer, Barcelona, 1990, 269 pàgines.

Tres coneguts professionals de la medicina catalana ens ofereixen una visió desmitificadora de la realitat sanitària del país durant els anys de la dictadura franquista i les seves conseqüències. El llibre té interès per diverses raons: el Dr. Jacint Raventós i les dues coautores representen el testimoni de dues generacions que volen practicar, i ho aconsegueixen, la concepció de Josep M. Castellet de *L'art de la memòria*. Així, al llarg del llibre s'analitza l'evolució dels metges catalans dins els diferents corrents ideològics de pensament i d'altres "evolucions" que hi van agermanades: professions sanitàries, insti-

tucions, assistència primària i psiquiàtrica i, finalment, el no menys polèmic tema de l'assegurança lliure. En aquest temps que les "memòries personals" estan tan a l'ordre del dia, els nostres metges miren enrere i s'auto-interpreten. És un primer i necessari pas. Després, més endavant, ja vindran els historiadors de professió, que no sempre, necessàriament, ens aclareixen millor les coses que els mateixos protagonistes.

J. Senent-Josa

ON OBSERVAR OCELLS A CATALUNYA

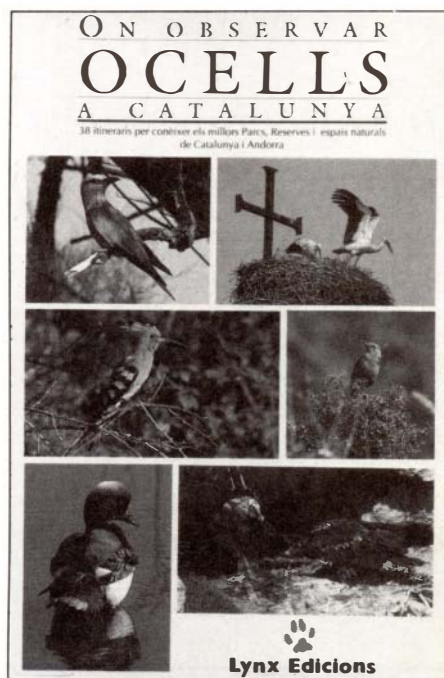
Josep del Hoyo, Jordi Sargatal i altres
Pròleg de Joaquim Maluquer i Sostres.

Lynx Edicions, Barcelona, 1989, 309 pàgines.

Vet aquí un llibre que, amb raó, el nostre degà del *bird watching*, l'ornitòleg Joaquim Maluquer i Sostres, qualifica de "llibre insòlit a les nostres latituds". Es tracta de la primera guia, escrita i publicada a Catalunya, en què s'explica a on, com i quan es poden observar els ocells més característics, més estètics o de més interès científic de l'avifauna de Catalunya i d'Andorra. No en va aquest llibre, en la seva versió anglesa, també editada aquí per Lynx Edicions, està obtenint una quota significativa de vendes i d'elogis dins el món anglo-saxó, peoner en la matèria. En la redacció de l'obra, hi han participat catorze ornitòlegs, que ens descriuen els ocells del país pel biaix de trenta-vuit itineraris distribuïts dins de quinze espais naturals, escollits per l'interès que tenen en relació amb el tema: des dels parcs urbans de Barcelona i l'escullera del port fins la vall andorrana de Salòria, per citar-ne dos exemples. Els itineraris no es limiten a l'observació

d'ocells; hi vénen dades geogràfiques, geològiques, arqueològiques i, fins i tot, gastronòmiques, que enriqueixen un llibre, *made in Catalonia*, que no dubto a qualificar d'emblemàtic de la nova cultura científica emergent.

J. Senent-Josa

CONSCIOUSNESS IN CONTEMPORARY SCIENCE

Edició a cura d'A.J. Marcel, Professor de Psicologia Aplicada a Cambridge i E. Bisiach, de l'Institut de Neurologia Clínica de Milà

Clarendon Press, Oxford.

416 pàgines, 16 figures.

En els darrers anys s'ha manifestat un interès creixent per les qüestions relacionades amb la consciència des de diferents punts de vista. En aquest llibre

s'analitza el lloc que pot ocupar la consciència en el marc de la ciència actual i des d'una panoràmica interdisciplinària. S'hi exposen els aspectes més variats del que hem d'entendre per consciència, establint diferenciacions entre la conducta conscient i la conducta inconscient. S'hi estableix una correlació entre les funcions de la consciència i les estructures neurològiques del cervell. S'hi analitzen els diferents nivells de reflexió conscient, com també els desordres i la seva etiologia neuronal. Aquesta obra recull els aspectes més avançats de la investigació actual sobre l'assumpte.

ALLIAGE

CULTURE-SCIENCE-TECHNIQUE

Revista trimestral. 100-120 pàgines il·lustrades

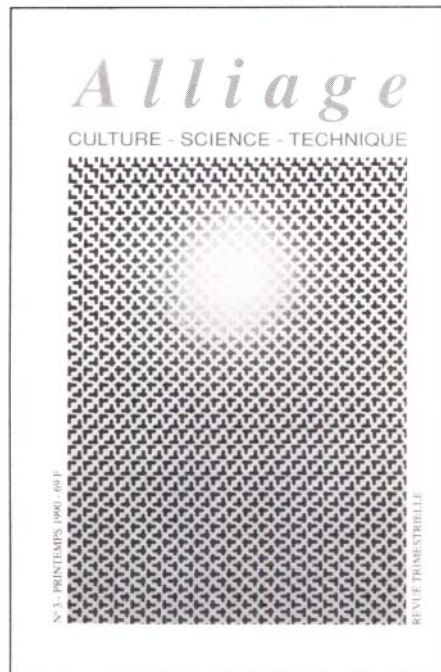
Director: Jean-Marc Lévy-Leblond

Association ANAIS i Z'édicions, amb el suport dels ministeris de Recerca i Tecnologia, i de Cultura i Comunicació de França

Redacció: 78, route de Saint Pierre de Féric. 06000 Niça

Tothom sap que la ciència forma part de la cultura. Però és encara un fet

comú referir-se a "ciència i cultura" com a dos continents distints i a la deriva. Si als anys seixanta C. P. Snow reclamava un diàleg per trencar la incomunicació existent entre la cultura literària i artística i la cultura generada per la ciència i la tecnologia, avui es va saludablement molt més enllà i ja es parla, no tan sols de diàleg i d'aliança, sinó d'aliatge: de la utopia factible d'una nova cultura científica i tècnica, en què les arts, les

ciències i les tecnologies es retrobarien per aconseguir la veritable unitat de la cultura.

Amb aquest objectiu ja fa anys que a França i d'altres països es treballa de ferm des dels nivells de base fins a les institucions. A la dècada dels vuitanta, al nostre país veí del nord es van desplegar en aquest sentit nombroses iniciatives que avui, entrant en la darrera dècada del segle, comencen a donar els seus fruits. N'és un bon exemple la revista *Alliage*, editada a Niça i dirigida pel físic i pensador crític Jean-Marc Lévy-Leblond. Els quatre números que han aparegut fins avui són un bon mirall de la nova cultura científica dins l'espai cultural europeu i mundial. En aquest sentit, per exemple, el número 3 d'*Alliage* contenia un interessant dossier sobre cultura científica i Tercer Món. El present número de (ciència) en publica un dels articles més representatius.

Alliage vol esdevenir una revista amb tres dimensions: reflexió de fons, espai d'encontre ciència/cultura/tecnologia i instrument d'informació d'abast internacional, que ja té una xarxa de corresponents en una desena de països de tot el món. Hi escriuen científics, artistes i gent preocupada pel tema (ensenyants, animadors culturals, etc.), que viuen quotidianament en la seva feina la fragmentació de la cultura del present.

J. Senent-Josa.

PUBLICACIONS REBUDES

El 3 de vuit. Setmanari del Penedès, núms. 418-424, Vilafranca del Penedès, juny-juliol 1990.

El 3 de nou. Revista mensual del Penedès, núm. 29, Vilafranca del Penedès, juny-juliol de 1990.

Cingles. Butlletí de l'Agrupació Científico-Excursionista de Mataró, núm. 70, Mataró, març de 1990.

Xarxa. Segona època, núm. 31, Publicacions periòdiques, Barcelona, juny de 1990.

Informatiu. Fundació de la Caixa de Pensions, juny-juliol de 1990.

Franquesa i Bonet, Ester. **Vocabulari dels Electrodomèstics.** Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Barcelona 1989.

Ballesteros i Figueras, Enric. **Vocabulari del Submarinisme.** Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1989.

Llengua i Administració. Publicació de la Direcció General de Política Lingüística, núm. 38, Barcelona, 1990.

Càtaleg de revistes en català. Associació de Publicacions Periòdiques en Català, Barcelona, 1990.

El medi ambient a les comarques de Barcelona. Butlletí editat pel Servei del Medi Ambient de la Diputació Provincial de Barcelona, núms. 80-82, Barcelona, 1989.

Manlleus i calcs lingüístics en els treballs de terminologia catalana. TERM-CAT, Centre de Terminologia, Barcelona, 1990.

Butlletí de l'escola universitària d'enginyeria tècnica en teixits de punt. Butlletí núm. 5, Canet de Mar, gener 1989.

Bolletí de la Societat d'Història Natural de les Balears. Tom XXXI, Palma de Mallorca, 1987.

Miscel·lània zoològica. Ajuntament de Barcelona, Museu de Zoologia, Volum XII, Barcelona, 1990.

Papers de treball, els programes de recerca i desenvolupament de la Comunitat Econòmica Europea. CIRIT, Servei Europa-Universitat, Barcelona, 1990.

Banc de dades genètiques. Opuscle de l'Agència de Biotecnologia de Catalunya, Barcelona, 1990.